

Петро Миколайович ГАРАСИМ

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри обліку і аудиту,
Національний лісотехнічний університет України (м. Львів, Україна)

РЕЦЕНЗІЯ
НА ПІДРУЧНИК І ПРАКТИКУМ
«АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»,
АВТОРСТВА ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДРИ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
КІНДРАЦЬКОЇ Г. І., ЗАГОРОДНЬОГО А. Г., КУЛИНЯКА Ю. І.

Забезпечення ефективної господарської діяльності підприємств в умовах жорсткої конкурентної боротьби ґрунтується на прийнятті зважених поточних та стратегічних управлінських рішень, які базуються на результатах прискіпливого аналізу господарської діяльності. Однак досить часто менеджери розробляють певні заходи, покладаючись здебільшого на власні знання, досвід, інтуїцію, без глибокого дослідження проблеми, ґенерування можливих варіантів і вибору кращого з них. Вагомою причиною цього є відсутність відповідних знань у проведенні такого аналізу й недовіра до отриманих результатів унаслідок відсутності навичок збирання та перевірки вихідної інформації, використання неструктурованих та недостовірних даних тощо. Зазначені обставини посилюють актуальність підготовки фахових аналітиків, озброєних сучасними методиками аналітичних досліджень.

Початковим етапом у здобутті таких знань студентами, які навчаються за освітньо-професійною програмою спеціальності «Облік і оподаткування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, є вивчення навчальної дисципліни «Аналіз господарської діяльності», яка належить до циклу професійної підготовки. Ця дисципліна забезпечує формування у студентів аналітичного мислення шляхом опанування теоретичних основ аналізу господарської діяльності підприємства і набуття навичок, необхідних у практичній роботі. Саме тому написання навчальної літератури з аналізу господарської діяльності є відповідальним завданням для авторів, особливо якщо мова йде про підготовку методичного комплексу – підручника і практикуму.

У рецензованому підручнику дотримано встановлені вимоги до змісту навчальної

дисципліни, композиції матеріалу та його технічного оформлення. Матеріал поділений на дванадцять розділів і відображає зміну традиційних підходів і методик з урахуванням сучасних ринкових умов і чинних стандартів бухгалтерського обліку. У першому розділі охарактеризовано теоретичні основи аналізу господарської діяльності, зокрема основні категорії, види та елементи методики. Другий розділ присвячений інформаційно-організаційному забезпеченню аналізу господарської діяльності підприємства. У третьому-п'ятому розділах висвітлено традиційний і сучасний інструментарій аналітичних досліджень та особливості методики поширених видів економічного аналізу. Наприклад, детально описано сучасні методики багатовимірного порівняльного аналізу й експертного оцінювання середовища підприємства методом SWOT. Особливе зацікавлення викликає шостий розділ «Аналіз ринкових можливостей підприємства», в якому, зокрема, наведено методики дослідження привабливості ринку і конкурентоспроможності підприємства (метод Бостонської консалтингової групи і метод «Дженерал Електрик» - «МакКінсі») для виявлення ринкового потенціалу підприємства та адаптації його до змін ринку. Логічно, що у сьомому-дев'ятому розділах підручника викладена методика управлінського аналізу: виробництва і реалізації продукції, а також ресурсного забезпечення та витрат діяльності підприємства як передумов досягнення його конкурентоспроможності на ринку. Наступні розділи присвячені аналізу фінансового стану і фінансових результатів діяльності підприємства, при написанні яких виникають проблеми формування системи показників, які мають різні

www.econa.org.ua

назви, способи розрахунку та нормативні значення, що часто призводить до недостовірних висновків щодо фінансового стану та результатів діяльності підприємства.

Теоретичні положення в підручнику наведено в доступній формі та проілюстровано прикладами. Подання термінів, прийоми введення їх до тексту та використання засобів наочності спрямовані на те, щоб допомогти студенту найповніше опанувати теорію аналізу господарської діяльності, навчити його самостійно оновлювати та поповнювати здобуті знання в майбутньому. Як зазначають автори в передмові, в підручнику зроблено спробу реалізувати «інтерактивну» форму подання теоретичного матеріалу. Інноваційним підходом є те, що до основних теоретичних положень запропоновано міні-завдання, виконання яких сприяє ефективному опрацюванню навчального матеріалу та дає можливість самостійно перевірити рівень засвоєння матеріалу.

Для формування у фахівців аналітичного мислення, надання системного характеру отримання знань і набуття навичок основні теоретичні положення проілюстровані типовими завданнями з розв'язком, аналітичними висновками та рекомендаціями щодо усунення виявлених недоліків і поліпшення результатів господарської діяльності. Таке поєднання теорії та практики аналізу господарської діяльності сприятиме формуванню конкурентоспроможного фахівця, здатного проводити не лише ретроспективний аналіз господарської діяльності підприємств, але й пропонувати шляхи вирішення складних завдань подальшого його розвитку.

У кінці кожного розділу наведено питання для поглибленої самоперевірки знань, для забезпечення ефективного опрацювання студентом навчального матеріалу у процесі самостійної роботи та оцінювання рівня засвоєння матеріалу.

Загалом структура підручника «Аналіз господарської діяльності» відповідає вимогам до такого виду видань і охоплює наступні елементи: зміст, вступ, основний текст, питання для

поглибленої самоперевірки знань, типові завдання з розв'язком, список рекомендованих джерел і предметний покажчик. Крім цього, подано навчально-методичний комплекс з навчальної дисципліни, в якому наведено мету і розподіл годин за видами занять, методiku виконання курсового проекту, розрахунково-графічної та контрольної робіт, а також описано організацію самостійної позааудиторної роботи студента, що є особливо корисним для викладачів аналітичних дисциплін.

Для поглиблення й закріплення теоретичних знань, наведених у підручнику з дисципліни «Аналіз господарської діяльності», авторами підготовлено практикум, завдання в якому узгоджуються з наведеними теоретичними положеннями та прикладами типових завдань. До кожної теми у практикумі розроблені: навчальний кросворд, контрольні запитання й завдання, теми рефератів, питання для поглибленого вивчення теми, практичні та тестові завдання одиничного і множинного вибору відповідей. Автори пропонують практичні завдання двох видів: на основі заданих числових значень вихідних показників розрахувати аналітичні показники та сформулювати аналітичні висновки; заповнити макет аналітичної таблиці, вибравши вихідні дані з доступних джерел інформації, зокрема з наведених у додатках до практикуму. Така композиція допомагає студентам ґрунтовно закріпити теоретичний матеріал та набути навички самостійного отримання знань.

Загалом підручник і практикум написано авторами з урахуванням сучасної теорії та практики економічного аналізу, на високому науково-методичному рівні, у доступній формі, зі збереженням тісних міжпредметних зв'язків, тому ці видання однозначно викличуть зацікавленість у студентів, аспірантів, викладачів закладів освіти і практиків, які хочуть освоїти методiku й організацію аналізу господарської діяльності підприємств.